

UKKO.fi

Kevytyrittäjän sosiaaliturva

2019

Sisältö

Kevytyrittäjän sosiaaliturva	3
Kevytyrittäjän status — yrittäjä vai palkansaaja?	4
Työttömyysturva — työttömyysturva ja sivutoiminen yrittäjäyys	5
Työttömyyskassat — yrittäjien työttömyyskassat	8
Sairauspäiväraha — kevytyrittäjän sairauspäiväraha.....	9
Perustoimeentulotuki ja asumistuki — jos tulot eivät silti riitä.....	10
Yrittäjän eläkevakuutusmaksu eli YEL — mikä se on?	11

Kevytyrittäjän sosiaaliturva

Kevytyrittäjien asema eri viranomaisten silmissä on muuttunut paljon viime vuosina ja tilanne tulee varmasti vielä jatkossakin muuttumaan. Nyt kevytyrittäjät toimivat yrittäjän ja työntekijän välimaastossa alueella, joka on lainsäädännön ja viranomaiskäytäntöjen osalta uusi.

Tämä opas on tarkoitettu johdattamaan sinut keskeisiin käsitteisiin, joihin UKKO.fi-palvelun käyttäjät kokemuksiemme mukaan useimmin törmäävät. Oppaamme ei ole tarkoitettu auktoriteetiksi vaan apuvälineeksi, kun sinulla kevytyrittäjänä tulee eteen tilanteita, joissa sosiaaliturvan käsitteet askarruttavat.

Saat oppaasta tarvitsemaasi tietoa yleisimmissä sosiaaliturvaan liittyvissä kysymyksissä. Lisätietoa voit hakea joko ottamalla yhteyttä UKKO.fi:n asiakaspalveluun tai suoraan kyseiseen viranomais- tai asiantuntijatahoon. **Kevytyrittäjänä olet itse vastuussa sosiaaliturvasi järjestämisestä, mutta UKKO.fi palvelee myös näissä kysymyksissä auttaen sinua löytämään oikean tahon.**

Teksti **Henry Roth, 2019 päivitys Teemu Utriainen**

Kevytyrittäjän status — yrittäjä vai palkansaaja?

Verottaja

Verotuksellisesti UKKO.fi-palvelua käyttävänä kevytyrittäjänä olet *palkansaaja*. Kevytyrittäjänä et ole kirjanpitovelvollinen, joten sinun ei tarvitse hankkia kirjanpitäjää tai ilmoittautua arvonlisäverovelvolliseksi.

Laskuttaessasi UKKO.fi-palvelun kautta laskuihin lisätään toimialasi mukaan asiaankuuluva ALV, jonka UKKO.fi tilittää verottajalle. Kun asiakkaanasi on yritys, he saavat arvonlisäverovähennykset omiin vähennyksiinsä.

TE-palvelut

TE-toimiston näkökulmasta laskutuspalvelujen käyttäjät katsotaan yrittäjiksi. Tämä kanta on ollut voimassa 1.1.2016 lähtien. Käytännössä suurin osa kevytyrittäjistä luokitellaan kuitenkin sivutoimisisiksi yrittäjiksi.

Työttömyysturva – työttömyysturva ja sivutoiminen yrittäjyys

Yrittäjydessäsi TE-toimiston mielestä kiinnostavinta on selvittää yritystoimintasi pää- tai sivutoimisuutta

Sivutoimisena yrittäjänä voit saada soviteltua työttömyysetuutta. Yritystoiminnan sivutoimisuutta tarkastellaan ensisijaisesti siitä, oletko työmarkkinoiden käytettävissä eli ajallisesti kykenevä vastaanottamaan TE-toimiston sinulle tarjoamaa työkykyä mukaista kokoaikatyötä. Jos olet sivutoiminen yrittäjä, etuuden maksaja ottaa huomioon yritystoimintasi tulot ja sovittelee työttömyysetuuden sen mukaan.

Uusi työttömyysturvalaki 2018

Työttömyysturvalakia päivitettiin vuoden 2018 alussa. Uuden lain mukaan työttömänä aloitettu päätoiminenkaan yritystoiminta, johon kevytyrittäjyyskin luetaan, ei estä työttömyysetuuden saamista ensimmäisen neljän kuukauden aikana, **TE-toimisto ei tänä aikana selvitä**

yritystoiminnan vaikutusta työttömyysetuuden saamiseen. Tällöin sinulla on työnhakijana lähtökohtaisesti oikeus ansiopäivärahaan.

Kuten ennenkin, myös neljän kuukauden ajalta tehdystä yrittäjyydestä tulee ilmoittaa TE-toimistoon. Jos yritystoiminta katsotaan neljän kuukauden jälkeen sivutoimiseksi, etuuden maksu voi jatkua. Jos toiminta katsotaan päätoimiseksi, etuuden maksaminen lakkautetaan.

Lyhytkestoinen yrittäjyys

1.1.2017 lähtien TE-toimiston käytännön mukaan **korkeintaan kaksi viikkoa kestävä kokoaikainen** itsensä työllistäminen ei estä työttömyysetuuden saamista. Alle kahden viikon mittaisista kevytyrittäjänä tehdyistä keikoista ei siis tarvitse ilmoittaa TE-toimistolle, vaikka tehty työ olisi päätoimista.

Kokeileva yrittäjyys

Kannattaa selvittää myös TE-toimistosi virkailijan kanssa, voitko harjoittaa sivutoimisena yrittäjänä niin sanottua **"kokeilevaa yrittäjyyttä", jolloin voit yritystoiminnan ohella kuulua 18 kuukauden ajan palkansaajien työttömyyskassaan ja nauttia samalla soviteltua ansiosidonnaista** päivärahaa. Tämä tarkoittaa sitä, että jos toiminta kevytyrittäjänä tai itsesi työllistäjänä ei onnistukaan, sinulla säilyy oikeus yrittäjyyttä edeltäneen palkkatyön perusteella laskettuun ansiosidonnaiseen työttömyysturvaan.

Palkansaajaan rinnastettava yrittäjä

Jos sinulla on ollut vain yksittäisiä **toimeksiantajia, jotka ovat määränneet työstäsi**, voidaan sinut TE-toimistossa luokitella palkansaajaan rinnastettavaksi yrittäjäksi.

Tällä tarkoitetaan yrittäjää, joka itse osallistuu työsuoritukseen toimeksiantajan määräämällä tavalla, on toimeksiantosuhteessa samoihin harvalukuisiin toimeksiantajiin ja, jolla ei ole kiinteää osto- tai myyntipaikkaa tai vastaavaa toimipaikkaa toiminnan harjoittamista varten.

Tällöin sinulle voidaan maksaa työttömyysetuutta toimeksiannon päätyttyä.

Lopullisen **päätöksen asiasta tekee kuitenkin TE-toimisto**, emmekä me UKKO.fi:llä voi vaikuttaa siihen.

Soviteltu päiväraha

Jos saat sivutoimisen yrittäjän statuksen TE-toimistolta, olet oikeutettu hakemaan Kelalta tai työttömyyskassaltasi soviteltua päivärahaa. Päätoimiseksi yrittäjyydeksi määritellyn jakson ajalta et ole oikeutettu päivärahaan.

Jos yritystoimintasi määritellään päätoimiseksi, voit silloinkin kuulua palkansaajakassaan 18 kuukauden siirtymäajan verran. **Palkansaajien työttömyyskassoissa sinua käsitellään sivutoimisena yrittäjänä silloin, kun työmääräsi perusteella olet oikeutettu soviteltuun päivärahaan.** 1.4.2019 alkaen saatu palkka vähentää työttömyysturvaa vasta palkanmaksukuukautena eikä vielä silloin, kun työ tehdään. Muutos lisää tulojen säännöllisyyttä osa-aika- ja keikkatyötä tekevillä.

UKKO.fi-palvelussa saat tulostettua kätevästi kaikki etuudenmaksajan tarvitsemat paperit sähköisesti omasta hallintapaneelistasi!

Hyödyllisiä linkkejä!

[Yrittäjä ja työttömyysturva](#)

[Yrittäjän ansiopäiväraha](#)

Kevytyrittäjän sosiaaliturva – mahdollisuus etuuteen 4kk jälkeen?

Työttömyyskassat – yrittäjien työttömyyskassat

Yrittäjien työttömyyskassa – kevytyrittäjälle?

Työssäolo- ja jäsenyysehtojen täytyttyä sinulla on mahdollisuus saada ansioihin perustuvaa työttömyyspäivärahaa yrittäjien työttömyyskassasta.

Yrittäjän työssäoloehto täyttyy, kun henkilö on toiminut yrittäjänä yrittäjäkassan jäsenyyssaikana 15 kk siten, että hänen YEL-vakuutuksensa on ollut vähintään 12 816 € vuodessa (2019).

Työssäoloehto kertyy työttömyyttä edeltäneen 48 kk aikana, vähintään neljän kuukauden jaksoissa.

Suomessa on kaksi yrittäjien työttömyyskassaa:

Ammatinharjoittajien ja yrittäjien työttömyyskassa:

www.ayt.fi

Suomen Yrittäjien työttömyyskassa:

www.syt.fi

Hyödyllisiä linkkejä!

[YTK – palkansaajasta yrittäjäksi](#)

Siirtymäaika

Aloittaessasi kevytyrittäjänä voit valita 18 kuukauden aikana oletko palkansaaja- vai yrittäjäkassan jäsen.

Kun yritystoimintasi tulkitaan päätoimiseksi, on sinulla 18 kuukautta aikaa siirtyä yrittäjäkassaan. Yrittäjän työssäoloehto ei kerry palkansaajakassassa. Jos jäät työttömäksi kesken palkansaajakassan ja yrittäjäkassan siirtymäajan, maksetaan sinulle palkansaajan ansiopäivärahaa siitä työttömyyskassasta, jonka jäsen olet. Jos yrittäjän työssäoloehto ei ole täyttynyt ja yritystoiminnan aloittamisesta on kulunut työttömyyden alkaessa alle 18 kuukautta, voidaan sinulle maksaa työttömyyden aikana ansiopäivärahaa palkansaajana kertyneen työssäoloehdon perusteella.

Sivutoiminen yritystoiminta ei ole este palkansaajakassaan kuulumiselle tai ansiopäivärahan maksamiselle. Sivutoimisen yritystoiminnan ansiotulot otetaan huomioon ansiopäivärahaa maksettaessa soviteltavana tulona. **Huomaathan, että yrittäjän työssäoloehto ei kuitenkaan kerry palkansaajakassassa.**

Sairauspäiväraha – kevytyrittäjän sairauspäiväraha

Kevytyrittäjänä sinua käsitellään siis yrittäjänä, mikäli haet ansioihin perustuvaa sairauspäivärahaa Kelasta.

Hyödyllisiä linkkejä!

[Sairauspäiväraha yrittäjälle](#)

[Sairauspäivärahan määrä yrittäjälle](#)

Sairauspäivärahan määrä perustuu ilmoittamaasi YEL-työtuloon. Vain siinä tapauksessa, ettet ole maksanut YEL-maksuja, perustuu sairauspäivärahasi määrä verotuksessa vahvistettuihin tuloihisi.

Vuonna 2019 alkavan sairauspäivärahan perusteena ovat vuoden 2017 palkkakertoimella tarkistettut tulot, elleivät sairastumista edeltävän 6 kuukauden tulot ole vuosituloksi muutettuna vähintään 20 % suuremmat kuin vuoden 2017 verotuksessa todetut työtulot, jotka on tarkistettu palkkakertoimella.

Jos olet sekä TyEL- että YEL-vakuutettu, Kela ottaa huomioon sairauspäivärahaa laskettaessa molemmat tulot.

Perustoimeentulotuki ja asumistuki – jos tulot eivät silti riitä

Suomessa asuvilla on oikeus perustoimeentulotukeen, kun muut tulot eivät riitä.

Perustoimeentulotuki on tarkoitettu viimesijaiseksi toimeentulon muodoksi. Tuen perusosaa haetaan Kelasta. Täydentävää ja ehkäisevää tukea haetaan asuinkunnan sosiaalitoimistosta.

Perustoimeentulotuen lisäksi suuri osa suomalaisista ja täällä asuvista on oikeutettuja yleiseen asumistukeen. Yrittäjän asumistuki määräytyy yrittäjän itse ilmoittaman YEL-työtulon mukaan.

Hyödyllisiä linkkejä!

[Toimeentulotuki](#)
[Toimeentulotuki – pikaopas](#)
[Yleinen asumistuki](#)

Näitä molempia tukimuotoja hallinnoi Kela.

Yrittäjän eläkevakuutusmaksu eli YEL – mikä se on?

YEL on yrittäjän eläkevakuutus. Työeläkealalla päädyttiin keväällä 2017 tulokseen, jonka myötä kevytyrittäjät siirtyivät 1.5.2017 yrittäjän eläkelain eli YEL-vakuuttamisen piiriin, jos laskutuspalvelun kautta vuoden aikana tienattu työtulo ylittää 7 645,25 € (2017), 7 656,26 € (2018) tai 7 799,37 € (2019) ja yhtäjaksoinen yrittäjätoiminta kestää vähintään neljä kuukautta. Käytännössä yrittäjyystoiminnasta saatujen keskimääräisten kuukausittaisten tulojen ylittäessä 649,95 €/kuukausi vähintään neljän kuukauden ajan, tulee sinun ottaa yrittäjäeläkevakuutus, vaikka vuosituloraja ei ylittyisikään.

YEL-vakuutus on lakisääteinen, prosentti on sama kaikille yrittäjille. Sen vahvistaa sosiaali- ja terveysministeriö vuosittain. YEL-maksu määräytyy työtuloarvion mukaan.

Ennen 1.5.2017 maksetuista palkoista on maksettu TyEL-maksu, joka on kerryttänyt työeläkettä.

Kevytyrittäjien YEL-maksuvelvollisuus sosiaaliturvan näkökulmasta

Työn määrä ratkaisee sen, tulkitaanko kevytyrittäjä työttömyysturvan näkökulmasta päätoimiseksi vai sivutoimiseksi yrittäjäksi. Jos yrittäjyystoiminta työllistää kevytyrittäjän täysimääräisesti, tulkitaan hänet päätoimiseksi yrittäjäksi.

Siirtyminen YEL-eläkevakuutuksen piiriin ei ole tuonut muutosta tähän.

Jo 1.1.2016 alkaen TE-palvelut on katsonut laskutuspalveluiden käyttäjät lähtökohtaisesti yrittäjiksi.

Sivutoimisen yrittäjän status TE-palveluissa tarkoittaa, että hakijalla voi olla mahdollisuus saada joko Kelalta työttömyyspäivärahaa tai työttömyyskassasta ansiosidonnaista päivärahaa, mikäli työttömyyskassan sovitellun päivärahan maksamisen edellytykset täyttyvät.

Kevytyrittäjien työttömyysturvastatus on parantunut YEL:iin siirtymisen jälkeen, koska nyt kevytyrittäjät voivat liittyä yrittäjien työttömyyskassoihin, jolloin heille avautuu mahdollisuus työssäoloehdon kartuttamiseen ja sitä kautta ansiosidonnaisen päivärahan saantiin myös päätoimisen yrittäjyystoiminnan päättyessä.

TE-toimistoilla tai etuudenmaksajilla ei ole pääsyä suoraan eläkevakuutustietokantoihin.

Itsensä työllistäjän tekemän työn määrä ratkaisee, onko hänellä oikeus työttömyysetuuksiin, ei siis se maksaako hän YEL-vakuutusmaksua.

Oppaassa käytettyjä lähteitä:

<http://itset.fi>

<https://ytk.fi>

<http://www.kela.fi>

<http://www.te-palvelut.fi>

UKKO.fi

Tee sitä mitä rakastat

asiakaspalvelu@ukko.fi

09 6980 934 (ma-pe kello 9–16)

